

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์การอ้างอิงของวิทยานิพนธ์ชั้นมหาบัณฑิตสาขาวิชาประชากรศาสตร์
จำนวน ๔๔ เล่ม ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังนี้คือ

วิทยานิพนธ์ ๔๔ เล่ม นี้เป็นของภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิต -
วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๗๔ เล่ม มีจำนวนการอ้างอิง ๒๕๕๔ รายการ ใน
จำนวนนี้ เป็นการอ้างอิงที่มีรายละเอียดไม่สมบูรณ์ ๑๑๒ รายการ และเป็นการอ้างอิงที่
สมบูรณ์ นำไปใช้ในการวิเคราะห์ได้ ๒๔๓๗ รายการ วิทยานิพนธ์ของคณะสถิติประยุกต์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ๓ เล่ม จำนวนการอ้างอิง ๔๕ รายการ เป็นการอ้างอิง
ที่มีรายละเอียดทางบรรณานุกรม ไม่สมบูรณ์ ๗ รายการ ดังนั้นมีจำนวนการอ้างอิงที่มี
รายละเอียดทางบรรณานุกรมสมบูรณ์ ๔๔ รายการ ส่วนวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน ๗ เล่ม มีจำนวนการอ้างอิง ๒๕๑ รายการ มีการอ้างอิงที่มี
รายละเอียดทางบรรณานุกรมไม่สมบูรณ์ ๒๐ รายการ เป็นการอ้างอิงที่มีรายละเอียดทาง
บรรณานุกรมครบ ๒๓๑รายการรวมมีการอ้างอิงที่มีรายละเอียดทางบรรณานุกรมสมบูรณ์ซึ่ง
นำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ๒๗๕๖ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๐ ของการอ้างอิง
ทั้งหมด การอ้างอิงที่ปรากฏโดยเฉลี่ยในวิทยานิพนธ์หนึ่งเล่ม มีดังนี้คือ วิทยานิพนธ์ของ
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการ
อ้างอิงโดยเฉลี่ย ๓๕ รายการ ต่อหนึ่งเล่ม วิทยานิพนธ์ของคณะสถิติประยุกต์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ๑๔ รายการ ต่อหนึ่งเล่ม ส่วนวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล ๓๖ รายการ ต่อหนึ่ง เล่ม (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ จำนวนการอ้างอิง จำแนกตามสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษา	จำนวนวิทยานิพนธ์	จำนวนการอ้างอิง		รวม	จำนวนการอ้างอิงต่อเล่ม
		สมบูรณ์	ไม่สมบูรณ์		
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๗๔	๒๔๗๗	๑๑๒	๒๕๘๙	๓๓
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๓	๔๘	๗	๕๕	๑๘
มหาวิทยาลัยมหิดล	๗	๒๓๑	๒๐	๒๕๑	๓๖
รวม	๘๔	๒๗๕๖	๑๓๙	๒๘๙๕	-
ร้อยละ	-	๙๕.๖๐	๙.๘๐	๑๐๐.๐๐	-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาประเภทของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง ผลปรากฏว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด ได้แก่ หนังสือ รองลงมา เป็นรายงานการวิจัย วารสารมีจำนวนมากเป็นอันดับที่สาม ซึ่งมีจำนวนการอ้างอิง ร้อยละ ๓๐.๗๑ ๒๓.๔๔ และ ๒๒.๕๗ ตามลำดับ ที่เหลือ ร้อยละ ๒๐.๗๗ เป็นการอ้างอิงเอกสารประเภทอื่น ๆ รวมกัน ซึ่งสามารถแยกรายละเอียดได้ดังนี้ การอ้างอิงวิทยานิพนธ์มีจำนวน ร้อยละ ๑๑.๓๖ รายงานการประชุม ร้อยละ ๔.๓๖ รายงานประจำปี ๐.๓๓ นิตยสารและหนังสือพิมพ์ ร้อยละ ๐ วัสดุที่ไม่ได้พิมพ์เผยแพร่ ร้อยละ ๐ และเอกสารประเภทอื่น ๆ ซึ่งในการวิจัยนี้มีเฉพาะเอกสารชดส่ำเนา ร้อยละ ๐.๗๒ (ตารางที่ ๒:) และเป็นที่น่าสนใจ สำหรับผลการวิเคราะห์ข้างต้นอยู่ ๒ ประเด็น ในประเด็นที่หนึ่ง ในการวิจัยทางสังคม- วิทยา ส่วนใหญ่ที่ผ่านมาจำนวนการอ้างอิง หนังสือจะมากที่สุด รองลงมา เป็นวารสาร ยกเว้น การวิจัยทางการศึกษาประชากรของปาสควาเรียลลา (Pasquariella) ที่ วารสารมีมากเป็นอันดับแรก รองลงมา เป็นหนังสือ หรือถ้าเป็นการวิจัยทางสังคมศาสตร์ จำนวนของหนังสือและวารสารอาจมากกว่าหรือน้อยกว่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของหน่วยที่ใช้ใน การวิเคราะห์ แต่สำหรับผลการวิเคราะห์นี้ จำนวนการอ้างอิงหนังสือมาเป็นอันดับหนึ่ง รายงานการวิจัยมีจำนวนมากเป็นอันดับที่สองแทนที่จะเป็นวารสารเหมือนการวิจัยทาง สังคมวิทยาอื่น ๆ ที่ผ่านมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลงานการวิจัยทางประชากรศาสตร์ ของไทยมิได้นำเอาไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ มากนัก โดยเฉพาะวารสารทาง ประชากรในประเทศไทยก็มีน้อยมาก ดังนั้นผู้เขียนวิทยานิพนธ์ทางด้านประชากรศาสตร์ ในประเทศไทยจำเป็นต้องหาต้นฉบับรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการอ้างอิง และ รายงานการวิจัยที่ผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ทางประชากรศาสตร์ใช้ในการอ้างอิง ส่วนใหญ่ เป็นรายงานการวิจัยที่พิมพ์ในประเทศไทย (ดูได้จากตารางที่ ๗) ประเด็นที่สอง วิทยานิพนธ์ของคณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ไม่ใช้วิทยานิพนธ์ใน การอ้างอิงเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่มีวิทยานิพนธ์เล่มใดเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ ที่เรียบเรียง หรือห้องสมุดมีวิทยานิพนธ์ทางด้านประชากรศาสตร์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง น้อยไป

ตารางที่ ๒ การอ้างอิงเอกสารประเภทต่าง ๆ จำแนกตามสถาบัน

ประเภทของเอกสาร	จำนวนการอ้างอิงของแต่ละสถาบัน			รวม	ร้อยละ
	จุฬาฯ	สถาบันฯ	มทิตล		
หนังสือ	๗๕๗	๓๑	๘๖	๘๗๔	๓๐.๗๐
รายงานการวิจัย	๕๔๔	๖	๕๕	๖๐๕	๒๓.๔๕
วารสาร	๕๖๐	๖	๕๖	๖๒๒	๒๒.๕๗
วิทยานิพนธ์	๒๔๗	-	๑๖	๓๐๓	๑๑.๓๖
รายงานการประชุม	๒๔๐	๒	๑๕	๒๕๗	๙.๓๖
รายงานประจำปี	๔	-	-	๔	๐.๓๓
นิตยสารและหนังสือพิมพ์	-	-	-	-	-
วัสดุที่ไม่ได้พิมพ์เผยแพร่	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	๑๔	๓	๓	๒๐	๐.๗๒
รวม	๒,๔๗๗	๔๔	๒๓๑	๒,๗๕๒	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ จุฬาฯ = จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันฯ = สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

มทิตล = มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้างต้นไปเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ พบว่า การอ้างอิงหนังสือในวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับประชากรศาสตร์ มีจำนวนใกล้เคียงกับการอ้างอิงที่ปรากฏในงานเขียนทางด้านสังคมศาสตร์ การอ้างอิงวารสารมีมากเป็นอันดับสาม เพราะว่าวารสารทางด้านประชากรของประเทศไทยมีน้อย และการศึกษาที่เกี่ยวข้องงานวิจัยมากเป็นอันดับสอง เพราะประชากรศาสตร์เป็นเรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับประชากรย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงจึงจำเป็นต้องมีการวิจัย เพื่อศึกษาถึงข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปหรือที่เป็นอยู่ เมื่อมีการศึกษาวิจัยแล้ว ผลการวิจัยคงไม่ได้นำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมากนัก โดยเฉพาะผลงานวิจัยของไทย ดังนั้นผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์จึงจำเป็นต้องหาต้นฉบับของรายงานการวิจัยมาใช้ประกอบการอ้างอิงเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ ถ้าพิจารณาไปถึงวิทยานิพนธ์ซึ่งจัดว่าเป็นรายงานการวิจัยด้วยก็ยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นอีก สำหรับการอ้างอิงวิทยานิพนธ์ในวิทยานิพนธ์ของปาสควาเรียลลา (Pasquariella) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการอ้างอิงของวารสารทางการศึกษาประชากร (Population Studies) พบว่า มีการอ้างอิงเพียง ร้อยละ ๑ แต่การวิเคราะห์ครั้งนี้ พบว่า มีการอ้างอิง ร้อยละ ๑๑.๓๖ ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่า ส่วนใหญ่ของวิทยานิพนธ์ทางประชากรศาสตร์ในประเทศไทย ทำโดยนิสิตของภาควิชาสังคมวิทยา มานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยานิพนธ์ที่ใช้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ก็นำมาจากสถาบันการศึกษาแห่งนี้เป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นการสะดวกที่จะค้นคว้านำมาใช้ในการอ้างอิง นอกจากนี้วิทยานิพนธ์บางฉบับก็ใช้ข้อมูลต่อเนื่องกัน บ่อยต้องการวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งทำมาก่อนประกอบการอ้างอิง รายงานประจำได้มีการอ้างอิงน้อย ส่วนนิตยสารและหนังสือพิมพ์ไม่มีการนำมาอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาประชากรศาสตร์เลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีขอบเขตเนื้อหากว้างขวางมาก ว่าด้วยข่าว ความรู้ทั่วไป ในขณะที่ยากค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับประชากรศาสตร์น้อยไป หรือมีสาระไม่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงนัก จึงทำให้ไม่มีการอ้างอิงหนังสือพิมพ์เลย ส่วนนิตยสารนั้นปกดีจะตีพิมพ์เรื่องบันเทิงเริงรมย์เป็นส่วนใหญ่ คงจะไม่มีบทความทางประชากรศาสตร์ที่น่าสนใจนำมาใช้ในการอ้างอิง จึงไม่มีการอ้างอิงนิตยสารเช่นกัน สำหรับวัสดุไม่ได้พิมพ์เผยแพร่ ไม่มีการนำมาอ้างอิง อาจเป็นเพราะว่าวิทยานิพนธ์

ที่ใช้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ เป็นวิทยานิพนธ์ทางด้านประชากรศาสตร์ ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับประชากร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ย่อมต้องการสนเทศใหม่ ๆ วัสดุไม่พิมพ์เผยแพร่ส่วนใหญ่มักนิยมใช้อ้างถึงในเชิงประวัติศาสตร์มากกว่า นอกจากนี้วิทยานิพนธ์ที่นำมาวิเคราะห์ก็ไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับประวัติทางประชากรศาสตร์เลย

ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาว่าเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง เป็นเอกสารภาษาไทยบ้าง พบว่า ผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์อ้างอิงเอกสารเพียง ๒ ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย มีการอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๖๓.๑๗ เอกสารภาษาไทย ร้อยละ ๓๖.๘๓ เมื่อแยกพิจารณาวิทยานิพนธ์ของแต่ละสถาบัน พบว่า วิทยานิพนธ์ของคณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แห่งเดียวอ้างอิงเอกสารภาษาไทยมากกว่าเอกสารภาษาอังกฤษ โดยอ้างอิงเอกสารภาษาไทย ๓๐ รายการ อ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษ ๑๔ รายการ ส่วนวิทยานิพนธ์ของภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล อ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยเหมือนกัน โดยอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษ ๑๔๘๒ และ ๑๔๑ รายการ ตามลำดับ ส่วนเอกสารภาษาไทยได้รับการอ้างอิง ๘๕๕ และ ๕๐ รายการ ตามลำดับ (ตารางที่ ๓)

เมื่อนำประเภทของเอกสารมาพิจารณาร่วมกับภาษาของเอกสาร ปรากฏว่าหนังสือที่ได้รับการอ้างอิงเป็นหนังสือภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๗๓.๖๔ เป็นหนังสือภาษาไทย ร้อยละ ๒๖.๓๖ รายงานการวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงเป็นรายงานการวิจัยภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๖๖.๘๒ เป็นรายงานการวิจัยภาษาไทย ร้อยละ ๓๓.๑๘ วารสารที่ได้รับการอ้างอิงเป็นวารสารภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๘๒.๖๔ เป็นวารสารภาษาไทยเพียงร้อยละ ๑๗.๓๖ ส่วนเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงประเภทอื่น ๆ เช่น วิทยานิพนธ์ รายงานการประชุม และเอกสารที่จัดอยู่ในประเภทอื่น ๆ เป็นเอกสารภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ คือ วิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอ้างอิงเป็นภาษาไทย ร้อยละ ๘๓.๘๓ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๖.๐๗ รายงานการประชุมที่ได้รับการอ้างอิงเป็นภาษาไทย ร้อยละ ๕๕.๐๔ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๔๔.๙๖ ส่วนเอกสารที่จัดอยู่ในประเภทอื่น ๆ ที่ได้รับการอ้างอิงเป็นภาษาไทย ร้อยละ ๗๕.๘๖ เป็นภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๒๔.๑๔ (ตารางที่ ๔)

ตารางที่ ๓ การอ้างอิงในภาษาต่าง ๆ จำแนกตามสถาบันการศึกษา

ภาษาของเอกสาร	จุฬาฯ	สถาบันฯ	มทิดล	รวม	ร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	๑,๕๘๒	๑๘	๑๔๑	๑,๗๔๑	๖๓.๑๗
ภาษาไทย	๘๔๕	๓๐	๔๐	๑,๐๑๕	๓๖.๘๓
รวม	๓,๔๒๗	๔๘	๒๒๑	๓,๖๙๖	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔ การอ้างอิงในภาษาต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของเอกสาร

ภาษาของเอกสาร	หนังสือ		รายงานการวิจัย		วารสาร		วิทยานิพนธ์		รายงานการประชุม		อื่น ๆ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ภาษาอังกฤษ	๖๔๔	๗๓.๖๘	๔๔๑	๖๖.๘๒	๕๑๔	๘๒.๖๔	๑๘	๖.๐๗	๑๑๖	๔๔.๕๖	๗	๒๕.๐๐	๑,๗๔๑	๖๓.๑๗
ภาษาไทย	๒๓๐	๒๖.๓๒	๒๑๙	๓๓.๑๘	๑๐๘	๑๗.๓๖	๒๘๔	๘๓.๙๓	๑๔๖	๕๕.๐๔	๒๒	๗๕.๘๖	๑,๐๑๔	๓๖.๘๓
รวม	๘๗๔	๑๐๐	๖๖๐	๑๐๐	๖๒๒	๑๐๐	๓๑๓	๑๐๐	๒๕๘	๑๐๐	๒๙	๑๐๐	๒,๗๕๖	๑๐๐.๐๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยปกติความสามารถในการใช้ภาษาของผู้ผลิตงานเขียนกับภาษาของเอกสารที่ได้รับ การอ้างอิงจะมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ผู้ผลิตงานเขียนผลิตงานเขียนเป็นภาษาใดมักจะอ้างอิงเอกสารในภาษานั้นมากที่สุด (Broadus 1971: 240) ดังนั้นผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ภาษาไทยควรอ้างอิงเอกสารภาษาไทยมาก แต่ผลการวิเคราะห์กลับปรากฏว่าผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ทางประชากรศาสตร์กลับอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย โดยเฉพาะหนังสือ รายงานการวิจัย และวารสาร ทั้งนี้เพราะว่าประชากรศาสตร์เป็นวิชาที่เพิ่งเริ่มเป็นที่สนใจในประเทศไทยเมื่อ ๓๐ ปีที่ผ่านมา และเพิ่งเริ่มมีการสอนในสถาบันการศึกษาเมื่อประมาณ ๑๕ ปีเศษมานี้เอง มีความขาดแคลนเอกสารและตำราทางประชากรศาสตร์ที่เป็นภาษาไทย (มติดล, มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ๒๕๐๔: ๑) โดยเฉพาะหนังสือและวารสาร ส่วนรายงานการวิจัยนั้นจัดว่าทำอยู่มากเหมือนกัน แต่ส่วนวิญญู์ที่ทำและได้รับการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ เพราะบางครั้งมีชาวต่างประเทศมาร่วมทำ หรือเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ จึงรายงานเป็นภาษาอังกฤษ ส่วนวิทยานิพนธ์นั้นปรากฏว่า วิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอ้างอิง ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะวิทยานิพนธ์ที่เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของประเทศไทยทั้งสิ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน ประกอบกับวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องในประเทศไทยมีผู้รวบรวมไว้ค่อนข้างจะครบถ้วน เพราะส่วนใหญ่วิทยานิพนธ์ที่นำมาอ้างอิงเป็นวิทยานิพนธ์ที่ทำโดยสถาบันทั้งสามที่เป็นเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษมีน้อย ทั้งนี้เพราะ ห้องสมุดไม่ได้สั่งซื้อมากนัก เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด

ในเรื่องที่เกี่ยวกับภาษา เมื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์เรื่องการอ้างอิงทางสังคมวิทยา ปรากฏว่า ผลการวิเคราะห์การอ้างอิงทางสังคมวิทยาทั้งหมดเป็นผลงานที่ทำในสหรัฐอเมริกาทั้งหมด และอ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษมากที่สุด กล่าวคือ การวิจัยของ ควิน (Quinn) ทำในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ อ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๙๒.๕ ส่วนอีกร้อยละ ๗.๕ เป็นการอ้างอิงเอกสารในภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย และภาษาอื่น ๆ การวิจัยของ ไมร์ (Meier) ซึ่งทำในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ อ้างอิงเอกสารภาษาอังกฤษมากที่สุด คือ ร้อยละ ๙๓.๓ ส่วนอีกร้อยละ ๖.๗ อ้างอิงเอกสารใน

ภาษาอื่น ๆ เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย และภาษาอื่น นอกจากที่กล่าวเช่นกัน ส่วนการวิจัยของบรอดัส (Broadus) ซึ่งทำในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ และ ค.ศ. ๑๙๖๗ อ้างถึงเอกสารภาษาอังกฤษมากที่สุดทั้งสองรายการ คือ อ้างถึงเอกสารภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๔๐.๘ และ ๔๑.๘ ตามลำดับ นอกจากนี้อ้างเอกสารในภาษาอื่น เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย สเปน และภาษาอื่น ๆ จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงเป็นการพิสูจน์สมมุติฐานที่ว่าความสามารถในการใช้ภาษาของผู้ผลิตงานเขียนมีความสัมพันธ์กับภาษาของเอกสารที่อ้างถึง ดังได้กล่าวไว้ข้างต้น ส่วนผลการวิเคราะห์ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การอ้างถึงจากวิทยานิพนธ์ทางประชากรศาสตร์ ซึ่งเป็นผลงานภาษาไทย ผลกลับตรงกันข้าม เพราะปรากฏว่า มีการอ้างถึงเอกสารในภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย โดยอ้างถึงเอกสารภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๖๓.๖๗ และอ้างถึงเอกสารภาษาไทย ๓๖.๓๓ (ตารางที่ ๕) ทั้งนี้ก็เนื่องจากเหตุผลดังที่ได้อภิปรายไว้ในตอนต้น

ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาอายุของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึง พบว่า เป็นการอ้างถึงเอกสารที่มีอายุไม่เกิน ๕ ปี มากที่สุด คือร้อยละ ๔๔.๕๔ ของการอ้างถึงทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การอ้างถึงเอกสารที่มีอายุระหว่าง ๖ ถึง ๑๐ ปี ๑๑ ถึง ๑๕ ปี ๑๖ ถึง ๒๐ ปี และตั้งแต่ ๒๐ ปี ขึ้นไป โดยมีจำนวนการอ้างถึงร้อยละ ๑๒.๗๓ ๑๔.๔๔ ๔.๗๕ และ ๓.๕๕ ตามลำดับ (ตารางที่ ๖)

จากข้อมูลที่ปรากฏ แสดงให้เห็นว่างานวิจัยทางประชากรศาสตร์นิยมอ้างเอกสารใหม่ ๆ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนการอ้างถึงเอกสารที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ระหว่างงานวิจัยนี้กับงานวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ปรากฏว่า มีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์มากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนการอ้างถึงเอกสารที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ระหว่างงานวิจัยนี้กับงานวิจัยในสาขาวิชาสังคมวิทยา พบว่า มีความใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะผลการวิจัยของ บรอดัส ที่ทำในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ และในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ มีความใกล้เคียงกันมาก คือ ร้อยละ ๗๐ มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ส่วนผลการวิจัยนี้ ร้อยละ ๘๗ มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี

ตารางที่ ๕ เปอร์เซนต์ของการอ้างอิงในภาษาต่าง ๆ ของการวิเคราะห์ การอ้างอิงทางสังคมวิทยา

ผู้ทำการวิจัยและปีเผยแพร่	ภาษาของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง						
	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	รัสเซีย	สเปน	ไทย	อื่น ๆ
ควินน์ (Quinn), ๑๙๕๑*	๔๒.๕	๐.๔	๑.๕	๒๐.๐	-	-	๓.๒
ไมร์ (Meier), ๑๙๕๑*	๔๓.๓	๐.๓	๔.๕	๐.๓	-	-	๑.๖
บรอดัส (Broadus), ๑๙๕๒*	๔๐.๔	๑.๒	๑.๐	๕.๔	๑.๒	-	๐.๕
บรอดัส (Broadus), ๑๙๖๗*	๔๑.๔	๑.๖	๔.๓	๑.๐	-	-	๐.๒
พรวรธรรม , ๑๙๘๓	๖๓.๔	-	-	-	-	๓๖.๒	-

* Broadus 1971 : 240.

เมื่อพิจารณาอายุของเอกสารโดยแยกประเภทของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง พบว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงทุกประเภท ยกเว้น รายงานการประชุม มีจำนวนการอ้างอิงในช่วงอายุ ๐ ถึง ๕ ปี มากที่สุด คือ มีจำนวนการอ้างอิงในช่วงอายุ ๐ ถึง ๕ ปี ดังนี้ หนังสือ ร้อยละ ๓๔.๓๖ รายงานการวิจัย ร้อยละ ๕๕.๔๖ วารสาร ร้อยละ ๓๗.๔๖ วิทยานิพนธ์ ร้อยละ ๕๖.๕๔ เอกสารประเภทอื่น ๆ ร้อยละ ๗๖.๕๗ ส่วนรายงานการประชุม มีจำนวนการอ้างอิงในช่วงอายุ ๖-๑๐ ปี มากที่สุด คือ ร้อยละ ๔๖.๖๔ (ตารางที่ ๖) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิชาประชากรศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ ซึ่งย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ย่อมต้องการสนเทศใหม่ ๆ ที่ศึกษาริวิจัยมา ดังนั้นผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ที่ใช้ในหน่วยในการวิเคราะห์จึงมีความต้องการเอกสารหรือสนเทศใหม่ ๆ ตลอดเวลา บรรณารักษ์ควรจัดหาเอกสารเหล่านี้ให้ได้มาก และทันสมัย เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ ถึงแม้ว่างบประมาณจะมีจำกัด แต่เอกสารบางประเภท เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ มักจะให้เป็นที่นิยมนักการควรรีตตามขอ แลกเปลี่ยน หรือถ่ายสำเนา

จากการศึกษาถึงเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงว่าพิมพ์ในประเทศใดบ้าง ผลปรากฏว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงเป็นเอกสารที่พิมพ์ในประเทศไทยมากที่สุด คือมีจำนวนการอ้างอิง ร้อยละ ๔๖.๕๔ รองลงมา ได้แก่ เอกสารที่พิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ร้อยละ ๓๗.๗๗ ที่เหลืออีกร้อยละ ๑๕.๖๔ เป็นเอกสารที่พิมพ์ในประเทศอื่น ๆ เช่น สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย ฯลฯ (ตารางที่ ๗)

ในการวิเคราะห์การอ้างอิงจำแนกตามประเภทของเอกสารโดยแยกตามประเทศผู้พิมพ์เอกสาร ผลปรากฏว่า หนังสือและวารสารที่ได้รับการอ้างอิง เป็นหนังสือและวารสารที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกามากที่สุด รองลงมา เป็นหนังสือและวารสารที่พิมพ์ใน

ตารางที่ ๖ การอ้างอิงเอกสารในกลุ่มอายุต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของเอกสาร

อายุของเอกสาร (ปี)	หนังสือ		รายงานการวิจัย		วารสาร		วิทยานิพนธ์		รายงานการประชุม		อื่น ๆ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๐ - ๕	๓๔๔	๓๔.๓๖	๓๖๖	๕๕.๘๖	๒๓๓	๓๗.๘๖	๑๗๗	๕๖.๕๕	๔๔	๓๔.๑๑	๒๑	๗๒.๔๑	๑,๒๒๕	๔๔.๕๕
๖ - ๑๐	๒๔๕	๓๔.๒๑	๑๙๒	๒๙.๐๔	๑๘๑	๒๙.๑๐	๑๑๕	๓๖.๗๔	๑๐๕	๔๒.๒๕	๖	๒๐.๖๕	๕๐๒	๓๒.๗๓
๑๑ - ๑๕	๑๓๔	๑๕.๓๓	๗๕	๑๑.๓๖	๑๑๙	๑๘.๑๓	๑๕	๔.๗๕	๕๕	๒๑.๓๒	๑	๓.๔๕	๓๔๙	๑๔.๔๘
๑๖ - ๒๐	๕๗	๖.๕๒	๒๐	๓.๐๓	๔๕	๗.๒๔	๓	๐.๙๖	๕	๑.๙๓	๑	๓.๔๕	๑๓๑	๔.๗๕
ตั้งแต่ ๒๐ ปี ขึ้นไป	๔๐	๔.๕๔	๗	๑.๐๖	๔๔	๗.๐๗	๓	๐.๙๖	๑	๐.๓๙	-	-	๕๕	๓.๕๕
รวม	๘๗๕	๑๐๐.๐๐	๖๖๐	๑๐๐.๐๐	๖๒๒	๑๐๐.๐๐	๓๑๓	๑๐๐.๐๐	๒๕๙	๑๐๐.๐๐	๒๙	๑๐๐.๐๐	๒,๗๕๖	๑๐๐.๐๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗: การอ้างอิงเอกสารที่พิมพ์ในประเทศต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของเอกสาร

ประเทศที่พิมพ์	หนังสือ	รายงานการวิจัย	วารสาร	วิทยานิพนธ์	รายงานการประชุม	อื่นๆ	รวม	ร้อยละ
ไทย	๒๕๘	๔๓๖	๑๑๒	๒๕๔	๑๖๐	๒๕	๑,๒๓๕	๔๖.๕๘
สหรัฐอเมริกา	๔๘๔	๑๖๑	๓๖๖	๑๔	๕๖	-	๑,๐๘๑	๓๗.๗๗
สหราชอาณาจักร	๔๑	๑	๑๐๒	-	๔	๑	๑๕๙	๕.๔๑
สาธารณรัฐเกาหลี	๑๗	๓๔	๒	-	๓	-	๖๑	๒.๒๑
อินเดีย	๑๘	๖	๑๖	-	๔	-	๔๔	๑.๖๐
ออสเตรเลีย	๔	๑	๒	-	๒๖	-	๓๓	๑.๒๐
ฟิลิปปินส์	๘	๕	๒	-	๔	-	๑๙	๐.๖๔
ไต้หวัน	๔	๙	๕	-	-	-	๑๘	๐.๖๔
ญี่ปุ่น	๙	๔	-	-	๕	-	๑๘	๐.๖๕
มาเลเซีย	๓	๑๑	-	-	-	-	๑๔	๐.๕๑
สวีเดน	๖	๕	-	-	-	-	๑๑	๐.๔๐
ปากีสถาน	๔	-	๕	-	-	-	๙	๐.๓๔
ศรีลังกา	๒	๕	-	-	-	-	๗	๐.๒๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗ การอ้างอิงเอกสารที่พิมพ์ในประเทศต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของเอกสาร (ต่อ)

ประเทศที่พิมพ์	หนังสือ	รายงานการวิจัย	วารสาร	วิทยานิพนธ์	รายงานการประชุม	อื่น ๆ	รวม	ร้อยละ
จาไมก้า	-	-	๕	-	-	-	๕	๐.๑๘
ฝรั่งเศส	๕	-	-	-	-	๑๐	๕	๐.๑๘
กานาดา	๑	-	๓	-	-	-	๔	๐.๑๕
เนเธอร์แลนด์	๑๑	-	๑	-	๑	-	๓	๐.๑๑
สิงคโปร์	-	-	-	-	๑	๑	๒	๐.๐๗
เดนมาร์ก	-	๒	-	-	-	-	๒	๐.๐๗
ออสเตรเลีย	-	-	-	-	๒	-	๒	๐.๐๗
ยูโกสลาเวีย	-	๑	-	-	๑	-	๒	๐.๐๗
กรีซ	๑	๑	-	-	-	-	๒	๐.๐๗
บังคลาเทศ	๒	-	-	-	-	-	๒	๐.๐๗
ไนจีเรีย	-	-	๑	-	-	-	๑	๐.๐๔
อิหร่าน	-	๑	-	-	-	-	๑	๐.๐๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗ การอ้างอิงเอกสารที่พิมพ์ในประเทศต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของเอกสาร (ต่อ)

ประเทศที่พิมพ์	หนังสือ	รายงานการวิจัย	วารสาร	วิทยานิพนธ์	รายงานการประชุม	อื่น ๆ	รวม	ร้อยละ
ฮ่องกง	-	- -	-	-	๑	-	๑	๐.๐๔
สิงคโปร์	-	๑	-	-	-	-	๑	๐.๐๔
เยอรมัน	-	๑	-	-	-	-	๑	๐.๐๔
เบลเยียม	๑	-	-	-	-	-	๑	๐.๐๔
อิสราเอล	๑	-	-	-	-	-	๑	๐.๐๔
ซูวีเซียม	-	-	-	-	-	๑	๑	๐.๐๔
รวม	๔๗๔	๖๖๐	๖๒๒	๓๑๓	๒๕๘	๒๘	๒,๗๕๖	๑๐๐.๐๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศไทย ส่วนเอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ได้รับการอ้างอิงถึงส่วนใหญ่เป็น เอกสารที่พิมพ์ในประเทศไทย โดยเฉพาะรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์เป็น เอกสารที่พิมพ์ในประเทศไทย มีเป็นจำนวนมาก ทำให้จำนวนการอ้างอิงของเอกสารที่พิมพ์ในประเทศไทยมีจำนวนมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้างต้นมีความแตกต่างกับผลของการวิเคราะห์ เรื่องภาษาของ เอกสารที่ได้รับการอ้างอิง ซึ่งปรากฏผลว่า เอกสารภาษาอังกฤษได้รับการอ้างอิงมากกว่า เอกสารภาษาไทย แต่มีเอกสารที่ผลิตในประเทศไทย ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ในประเทศไทยมีการผลิตหนังสือและวารสารในสาขาวิชาน้อย ส่วน รายงานการวิจัยถึงแม้จะมีการทำมาก แต่ส่วนหนึ่งก็ยังมีรายงานผลเป็นภาษาอังกฤษ เพราะ งานวิจัยบางงานมีนักวิจัยชาวต่างประเทศมาร่วมทำด้วย หรืองานวิจัยบางงาน เพื่อประโยชน์ ในการเผยแพร่ให้ชาวต่างประเทศได้ทราบ จึงจำเป็นต้องรายงานเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล สามารถติดต่อกับคนได้ทุกชาติทุกภาษา จึงทำให้ผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ อ้างอิงเอกสารที่พิมพ์ในประเทศไทยมากที่สุด แต่ภาษาของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดกลับเป็นภาษาอังกฤษ

เมื่อพิจารณาถึง เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงว่าเป็น เอกสารในสาขาใด ตามหลัก การจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน พบว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงส่วนใหญ่ เป็นเอกสารในสาขาสังคมศาสตร์* มากที่สุด คือ ร้อยละ ๔๓.๕๘ ส่วนอีกร้อยละ ๖.๔๒ เป็นการอ้างอิงเอกสารในสาขาวิชาอื่น ๆ (ตารางที่ ๘) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ที่นำมาใช้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ อ้างงานใน สาขาวิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์เป็นส่วนน้อย ในขณะที่ส่วนใหญ่อ้างอิงเอกสารใน สาขาสังคมศาสตร์

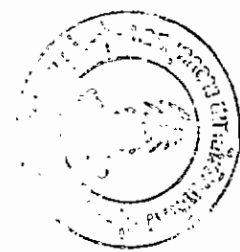
* สาขาสังคมศาสตร์ หมายถึง เอกสารในขอบเขตเนื้อหาการจัดหมู่หนังสือระบบ หอสมุดรัฐสภาอเมริกันในหมวด G (ภูมิศาสตร์และมานุษยวิทยา) H (สังคมศาสตร์ครอบคลุม วิชาหลัก ๒ วิชา คือ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา) J (รัฐศาสตร์) K (กฎหมาย) L (การศึกษา) (Broadus 1971: 238)

ตารางที่ ๔ การอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาวิชาสังคมศาสตร์

เนื้อหาของเอกสาร	จำนวน	ร้อยละ
H - HA สังคมศาสตร์ (ทั่วไปและสถิติ)	๔๘	๑.๗๔
HB - HJ เศรษฐศาสตร์	๑,๒๘๔	๕๖.๖๓
HM - HX สังคมวิทยา	๑,๑๕๐	๔๑.๗๓
L การศึกษา	๗๔	๒.๗๒
J รัฐศาสตร์	๑๑	๐.๔๐
K กฎหมาย	๗	๐.๒๕
G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา กีฬา และการละเล่น	๓	๐.๑๑
อื่น ๆ	๑๗๗	๖.๔๒
รวม	๒,๗๕๖	๑๐๐.๐๐

๕๓.๕๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์เอกสารที่ได้รับการอ้างอิง คือ หนังสือ วารสาร และ เอกสารประเภทอื่น ๆ ว่ามีขอบเขตเนื้อหาในวิชาใด ผู้วิจัยจำแนกเอกสารที่ได้รับการ อ้างอิงตามหลักการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน พบว่า จากการอ้างอิง ทั้งหมด ๒,๕๗๖ รายการ เป็นเอกสารในหมวด H ซึ่งเป็นหมวดที่ครอบคลุมเฉพาะวิชา หลัก ๒ วิชาในสาขาสังคมศาสตร์ คือ เศรษฐศาสตร์และสังคมวิทยามากที่สุด มีจำนวน การอ้างอิงร้อยละ ๕๐.๑๐ ในจำนวนนี้ร้อยละ ๔๖.๖๓ เป็นเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงใน สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (HB - HJ) ร้อยละ ๔๑.๗๓ เป็นเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงใน สาขาวิชาสังคมวิทยา (HM - HX) ส่วนอีกร้อยละ ๑.๗๔ เป็นเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง ในประเภทเรื่องทั่ว ๆ ไป กับสถิติทางสังคมศาสตร์ (H - HA) นอกนั้นอีกร้อยละ ๔.๔๐ เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เช่น แพทยศาสตร์ การศึกษา ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ภาษาและวรรณกรรม ปรัชญาและศาสนา กฎหมาย ภูมิศาสตร์และมานุษยวิทยา เกษตรกรรม เทคนิควิทยา และวิทยาศาสตร์ (ตารางที่ ๔) ซึ่งสาขาวิชาประชากร- ศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาต่าง ๆ อยู่มาก เพราะวิชาประชากรศาสตร์นอกจากจะ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประชากรแล้ว ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประชากรศาสตร์ กับด้านอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะวิชาประชากรศาสตร์เป็นสาขาของวิชาสังคมวิทยา จึงมี ความสัมพันธ์กับวิชาทางสังคมศาสตร์สาขาอื่น ๆ อยู่มาก ทั้งนี้เพราะทุกสาขาวิชาทาง สังคมศาสตร์ศึกษาชีวิตมนุษย์ในสังคมทั้งสิ้น เพียงแต่วิธมองปัญหาหรือจุดสนใจต่างกัน นอกจากความสัมพันธ์กับวิชาทางสังคมศาสตร์แล้ว ประชากรศาสตร์ยังมีความสัมพันธ์กับบาง วิชาทางวิทยาศาสตร์ เช่น แพทย์ศาสตร์ ชีววิทยา และวิชาทางมนุษยศาสตร์ เช่น วิชาประวัติศาสตร์ ศาสนา เป็นต้น (นิพนธ์ เทพวัลย์ ๒๕๐๔: ๓-๔, ๒๑) สำหรับ เรื่องเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์นั้นส่วนใหญ่ผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์อ้างอิงสาระสังเขป พจนานุกรมต่าง ๆ

เมื่อวิเคราะห์หมวดย่อยของหนังสือและ เอกสารประเภทอื่น ๆ ทางด้าน เศรษฐศาสตร์และสังคมวิทยา ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่ได้รับการอ้างอิงมาก ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังต่อไปนี้คือ

ตารางที่ ๔ การอ้างถึงเอกสารในกลุ่มเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของเอกสาร

ขอบเขตเนื้อหาของเอกสาร	หนังสือ	รายงานการวิจัย	วารสาร	วิทยานิพนธ์	รายงานการประชุม	อื่น ๆ	รวม	ร้อยละ
H - HA สังคมศาสตร์ (สถิติและทั่วไป)	๒๑	๒๔	-	-	-	๒	๔๘	๑.๗๔
HB - HJ เศรษฐศาสตร์	๓๓๘	๓๐๘	๒๘๔	๑๓๗	๒๐๔	๔	๑,๒๗๕	๔๖.๖๓
HM - HX สังคมวิทยา	๔๑๔	๒๖๒	๒๗๔	๑๔๔	๔๒	๑๔	๑,๑๕๐	๔๑.๗๓
R แพทย์ศาสตร์	๓๐	๔๕	๔๑	๖	๕	๐	๑๒๘	๔.๖๔
L การศึกษา	๑๔	๑๕	๑๗	๒๒	๑	๐	๗๙	๒.๗๒
D ประวัติศาสตร์ (ยกเว้นทวีปอเมริกา)	๑๐	๑	-	-	-	๑	๑๒	๐.๔๔
Z บรรณารักษศาสตร์	๑๒	-	-	-	-	-	๑๒	๐.๔๔
J รัฐศาสตร์	๖	-	๒	๑	๑	๑	๑๑	๐.๔๐
P ภาษาและวรรณกรรม	๔	๓	-	๓	-	-	๑๑	๐.๔๐
D ปรัชญาและศาสนา	๗	-	๑	-	-	-	๘	๐.๒๘
K กฎหมาย	๗	-	-	-	-	-	๗	๐.๒๘

๔๑.๑๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ การอ้างถึงเอกสารในกลุ่มเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของเอกสาร (ต่อ)

ขอบเขตเนื้อหาของเอกสาร	หนังสือ	รายงานการวิจัย	วารสาร	วิทยานิพนธ์	รายงานการประชุม	อื่น ๆ	รวม	ร้อยละ
G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา กีฬา และการละเล่น	๒	-	๑	-	-	-	๓	๐.๑๑
S เกษตรกรรม	๑	-	๑	-	-	-	๒	๐.๐๗
T เทคนิควิทยา	๑	๑	-	-	-	-	๒	๐.๐๗
E ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกา	-	-	๑	-	-	-	๑	๐.๐๔
Q วิทยาศาสตร์	๑	-	-	-	-	-	๑	๐.๐๔
รวม	๘๗๔	๖๖๐	๖๒๒	๓๑๓	๒๔๘	๒๙	๒,๗๕๖	๑๐๐.๐๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบเขตเนื้อหาทาง เศรษฐศาสตร์ (HD - HJ) ผลปรากฏว่า เอกสารทุกประเภทได้รับการอ้างอิงมากที่สุดเป็นเอกสารของเนื้อหาในหมวดย่อย HB มีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๘๓.๘๘ ของการอ้างอิงในเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ทั้งหมด หมวดย่อยนี้เกี่ยวกับ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ มีเรื่องต่าง ๆ ในหมวดย่อยนี้ เช่น ประวัติศาสตร์เศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ประชากรศาสตร์ โดยรวมถึงเรื่องประชากรศาสตร์โดยทั่ว ๆ ไป การเคลื่อนย้ายของประชากร ตลอดจนสถิติการเกิดการตาย รองลงมา ได้แก่ เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในหมวดย่อย HD ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม มีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๗.๑๖ หมวดย่อยนี้เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในการวิเคราะห์นี้เป็นเอกสารเกี่ยวกับแรงงานต่าง ๆ นอกนั้น อีกร้อยละ ๘.๙๕ เป็นเอกสารในหมวดย่อย HC สถานะทางเศรษฐกิจ HF เรื่องเกี่ยวกับการค้า HG และ HJ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเงินการคลังของภาคเอกชนและรัฐบาล เมื่อพิจารณาถึงประเภทของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ พบว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด ได้แก่ หนังสือ มีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๒๖.๓๐ เอกสารประเภทอื่นที่ได้รับการอ้างอิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ รายงานการวิจัยมีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๒๓.๘๗ วารสารร้อยละ ๒๒.๑๐ รายงานการประชุมร้อยละ ๑๖.๒๗ วิทยานิพนธ์ร้อยละ ๑๐.๖๖ เอกสารอื่น ๆ ร้อยละ ๐.๗๐ (ตารางที่ ๑๐:)

ขอบเขตเนื้อหาสังคมวิทยา (HM - HT) ผลปรากฏว่า เอกสารทุกประเภทที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดเป็นเอกสารในเนื้อหาหมวดย่อย HQ มีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๘๑.๓๔ ของการอ้างอิงทั้งหมดในเนื้อหาสังคมวิทยา หมวดย่อยนี้มีเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว การสมรส และเรื่องเกี่ยวกับสตรี รองลงมา ได้แก่ เอกสารในเนื้อหาของหมวดย่อย HN ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาวะและประวัติของสังคม มีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๗.๑๓ ต่อจากนั้นเป็นเอกสารเนื้อหาหมวดย่อย HT ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับชุมชน เชื้อชาติและชนชั้น มีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๔.๔๘ ที่เหลืออีกร้อยละ ๖.๐๐ เป็นการอ้างอิงในหมวด HV และ HM ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสงเคราะห์ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล และเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับทฤษฎีทางสังคมวิทยา เมื่อพิจารณาถึงประเภทของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในเนื้อหาสังคมวิทยา พบว่า เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด

ตารางที่ ๑๐ การอ้างอิงเอกสารต่าง ๆ จำแนกตามขอบเขตเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ "HB - HJ"

ขอบเขตเนื้อหาของเอกสาร	หนังสือ	รายงานการวิจัย	วารสาร	วิทยานิพนธ์	รายงานการประชุม	อื่น ๆ	รวม	ร้อยละ
HB ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ (รวมประชากรศาสตร์)	๒๗๘	๒๔๘	๒๓๔	๔๗	๒๐๑	๕	๑,๐๑๓	๘๓.๘๔
HD การเกษตรและ อุตสาหกรรม	๒๔	๒๔	๒๐	๑๑	๘	-	๘๖	๗.๑๖
HC สถานะทางเศรษฐกิจ	๒๘	๒๒	๓	๕	-	๓	๖๒	๕.๘๓
HF การค้า	๒	-	๒๒	๒๔	-	๑	๔๙	๓.๘๑
HG การเงินทั่วไปและ ภาคเอกชน	-	๓	-	-	-	-	๓	๐.๒๓
HJ การคลังสาธารณะ	-	๑	-	-	-	-	๑	๐.๐๘
รวม	๓๓๘	๓๐๘	๒๘๔	๑๓๗	๒๐๙	๙	๑,๒๘๕	๑๐๐.๐๐
ร้อยละ	๒๖.๓๐	๒๓.๙๗	๒๒.๑๐	๑๐.๖๖	๑๖.๒๗	๐.๗๐	๑๐๐.๐๐	

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้แก่ หนังสือ เช่นกัน มีจำนวนการอ้างอิง ร้อยละ ๓๖ รองลงมา ได้แก่ วารสาร รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ มีจำนวนการอ้างอิง ร้อยละ ๒๒.๗๘ ๒๓.๘๓ และ ๑๒.๕๒ ตามลำดับ ส่วนอีกร้อยละ ๔.๘๗ เป็นการอ้างอิงรายงานการประชุมและ เอกสารอื่น ๆ (ตารางที่ ๑๑.)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์นี้กับผลการวิจัยทางสังคมวิทยาที่ทำในต่างประเทศ ผลปรากฏว่า ผลการวิเคราะห์นี้ใกล้เคียงกับผลงานวิจัยของไมร์ (Meier) ทำในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ และบรอดัส (Broadus) ที่ทำในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ คือมีจำนวนการอ้างอิง เอกสารในเนื้อหาทางสังคมวิทยา ร้อยละ ๔๑.๗ ๓๕.๓ และ ๔๖.๘ ตามลำดับ และ เมื่อดูต่อไปถึงเอกสารในสาขาสังคมศาสตร์ * ซึ่งวิชาสังคมวิทยาจัดอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์ พบว่าผลการวิเคราะห์นี้มีจำนวนการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาสังคมศาสตร์สูงมาก คือ ร้อยละ ๔๓.๖ ส่วนเอกสารในเนื้อหาวิชาอื่นมีเพียงร้อยละ ๖.๔ (ดูรายละเอียดตารางที่ ๑๕.) แต่ผลการวิจัยในต่างประเทศมีจำนวนการอ้างอิงในเนื้อหาสังคมศาสตร์ ดังนี้ ของ ควิน (Quinn) ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ จำนวนการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาสังคมศาสตร์ ร้อยละ ๕๖.๗ ของไมร์ (Meier) ค.ศ. ๑๙๕๑ ร้อยละ ๖๕.๗ ของบรอดัส ค.ศ. ๑๙๕๒ และ ๑๙๖๗ ร้อยละ ๕๖.๑ ๖๕.๘ ตามลำดับ (ตารางที่ ๑๒.)

ในการศึกษารายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด พบว่า วารสารที่ได้รับการอ้างอิงมากเป็นอันดับที่ ๑ คือ Population Studies พิมพ์ในสหราชอาณาจักร และพิมพ์ออกเผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๐ มีจำนวนการอ้างอิง ร้อยละ ๑๔.๔๗ ของการอ้างอิงวารสารทั้งหมด ๖๒๒ รายการ รองลงมาได้แก่ Demography พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา พิมพ์ออกเผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๐๗ และวารสาร Studies in Family Planning พิมพ์ในสหรัฐอเมริกาเช่นกัน ออกพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ มีจำนวนการอ้างอิงร้อยละ ๑๐.๒๕ และ ๑๐.๔๕ ตามลำดับ ซึ่งวารสารทั้ง ๓ รายชื่อนี้ เป็นวารสารหลักที่เกี่ยวกับประชากรศาสตร์ วารสารที่ได้รับการอ้างอิงรองลงมาอีก ได้แก่

* รวมทั้งการอ้างอิง เอกสารในเนื้อหาสังคมวิทยา

ตารางที่ ๑๑ การอ้างถึงเอกสารต่าง ๆ จำแนกตามขอบเขตเนื้อหาสังคมวิทยา "HM - HN"

ขอบเขตเนื้อหาของเอกสาร	หนังสือ	รายงานการวิจัย	วารสาร	วิทยานิพนธ์	รายงานการประชุม	อื่น ๆ	รวม	ร้อยละ
HQ ครอบครัว การสมรส สตรี	๓๐๓	๒๑๗	๒๕๔	๑๑๔	๔๑	๗	๕๓๒	๘๑.๓๔
HN สภาวะและประวัติของสังคม	๓๗	๒๐	๕	๒๐	-	-	๘๒	๗.๑๓
HT ชุมชน ชนชั้น เชื้อชาติ	๓๔	๑๓	๑๓	๑	๑	๑	๖๓	๕.๔๘
HV สังคมสงเคราะห์และประชาสงเคราะห์	๑๔	๔	๑	๗	-	๖	๓๒	๓.๒๒
HM ทำ ๆ ไปและทฤษฎี	๒๖	๓	๑	๒	-	-	๓๒	๒.๗๘
รวม	๔๑๔	๒๖๒	๒๗๔	๑๔๔	๔๒	๑๔	๑,๑๕๐	๑๐๐.๐๐
ร้อยละ	๓๖.๐๐	๒๒.๗๘	๒๓.๘๓	๑๒.๕๒	๓.๖๕	๑.๒๒	๑๐๐.๐๐	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๒ เปอร์เซ็นต์การอ้างอิงในเนื้อหาต่าง ๆ ของการวิเคราะห์การอ้างอิงทางสังคมวิทยา

ชื่อผู้ทำวิจัยและปีที่เผยแพร่		การอ้างอิงภายในภาษาสังคมวิทยา	การอ้างอิงภายในสาขาสังคมศาสตร์*	อื่น ๆ	รวม
ควิน	(Quinn), ๑๙๕๑**	๑๖.๘	๓๕.๘	๔๓.๓	๑๐๐
ไมร์	(Meier), ๑๙๕๑**	๓๔.๓	๒๖.๘	๓๙.๓	๑๐๐
บรอดัส	(Broadus), ๑๙๕๒**	๓๒.๘	๒๓.๒	๔๓.๙	๑๐๐
บรอดัส	(Broadus), ๑๙๖๗**	๔๖.๘	๒๓.๐	๓๔.๒	๑๐๐
พรารรณ,	๑๙๘๓	๔๑.๗	๕๑.๘	๖.๘	๑๐๐

* หมายถึงการอ้างอิงภายในสังคมศาสตร์สาขาอื่น ๆ ทั้งนี้ไม่รวมสังคมวิทยา

** Broadus 1971 : 238.

The Milbank Memorial Fund Quarterly และ American Sociological Review พิมพ์ในสหรัฐอเมริกาทั้งสองรายการ เริ่มพิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ และ ๒๔๗๔ มีจำนวนการอ้างอิง ร้อยละ ๘.๒๐ ทั้งสองรายการ ส่วนวารสารภาษาไทยที่ได้รับการอ้างอิง ตั้งแต่ ๕ ครั้งขึ้นไป มีดังมีคือ วารสารประชากรศึกษา วารสารสังคมศาสตร์ วารสารสุขภาพราษี และ วารสารอนามัยครอบครัว ในจำนวนวารสารภาษาไทยนี้ มีวารสารประชากรศึกษา เพียงรายการเดียวที่เป็นวารสารทางประชากร ส่วนรายการอื่น ๆ ก็เป็นวารสารที่เกี่ยวกับทางสังคมศาสตร์ และสุขภาพอนามัย ซึ่งเป็นทางวิทยาศาสตร์ (ตารางที่ ๑๓)

รายชื่อวารสารทั้ง ๑๘ รายการ ที่ปรากฏในตารางที่ ๑๓ เป็นวารสารที่ได้รับการอ้างอิง ร้อยละ ๗๐.๕๐ ของการอ้างอิงทั้งหมด โดยวารสาร ๔ รายการแรก มีจำนวนการอ้างอิงสูงถึงร้อยละ ๕๒.๕๗ แสดงให้เห็นว่า การอ้างอิงจำกัดอยู่เฉพาะวารสารจำนวนน้อยรายการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดมีวารสารทางประชากรศาสตร์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องน้อยรายการ โดยเฉพาะวารสารภาษาไทยมีวารสารทางด้านนี้พิมพ์เผยแพร่ไม่มากนัก นอกจากนี้ ผู้เขียนบทความอาจนำไปเผยแพร่ในวารสารอื่น ๆ ทำให้กระจัดกระจาย ถ้าขาดคู่มือช่วยค้นที่ดี หรือไม่เข้าใจวิธีค้นหา จึงทำให้วารสารบางรายการมีบทความที่น่าสนใจ แต่ไม่ได้รับการนำมาอ้างอิง วารสารภาษาต่างประเทศก็จำกัดด้วยเงินงบประมาณในการสั่งซื้อ ทำให้มีบริการไม่มากพอ หรือผู้ใช้ไม่มีความสามารถด้านภาษาเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงวารสารส่วนใหญ่ที่พิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศได้มากเท่าที่ควร นอกจากนี้ การบริการของห้องสมุด หรือความร่วมมือระหว่างห้องสมุดยังมีไม่มากพอ อาทิเช่น ขาดคู่มือช่วยค้น หรือไม่เข้าใจวิธีค้นหาจากคู่มือช่วยค้น การมีระหว่างห้องสมุดยังไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่

ตารางที่ ๑๓ รายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างอิงตั้งแต่ ๕ ครั้ง ขึ้นไป

ชื่อวารสาร	ประเทศที่ผลิต	ปีที่เริ่มออก (พ.ศ.)	จำนวนครั้ง ของการอ้างอิง	ร้อยละ
Population Studies	สหราชอาณาจักร	๒๔๙๐	๔๐	๑๔.๕๗
Demography	สหรัฐอเมริกา	๒๔๐๗	๗๐	๑๑.๒๕
Studies in Family Planning	สหรัฐอเมริกา	๒๕๐๖	๖๕	๑๐.๔๕
The Milbank Memorial Fund Quarterly	สหรัฐอเมริกา	๒๔๖๖	๕๑	๘.๒๐
American Sociological Review	สหรัฐอเมริกา	๒๔๗๔	๕๑	๘.๒๐
วารสารประชากรศึกษา	ไทย	๒๕๑๖	๑๗	๒.๗๓
วารสารสังคมศาสตร์	ไทย	๒๕๐๔	๑๖	๒.๕๗
Economic Development and Cultural Change	สหรัฐอเมริกา	๒๔๙๔	๑๔	๒.๒๕
The Journal of Family Welfare	อินเดีย	๒๔๙๗	๑๓	๒.๐๔
International Migration Review	สหรัฐอเมริกา	๒๕๐๗	๘	๑.๒๕
Eugenics Quarterly	สหรัฐอเมริกา	๒๔๙๗	๗	๑.๐๓
Rural Sociology	สหรัฐอเมริกา	๒๔๗๔	๗	๑.๐๓

๔๒.๕๗

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๓ รายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างอิงตั้งแต่ ๕ ครั้ง ขึ้นไป (ต่อ)

ชื่อวารสาร	ประเทศที่ผลิต	ปีที่เริ่มออก (พ.ศ.)	จำนวนครั้ง ของการอ้างอิง	ร้อยละ
วารสารสุขภาพ	ไทย	๒๕๐๕	๖	๐.๕๗
Population Reports	สหรัฐอเมริกา	-	๖	๐.๕๗
รามาชินตี	ไทย	๒๕๐๒	๕	๐.๕๐
วารสารอนามัยครอบครัว	ไทย	๒๕๐๖	๕	๐.๕๐
The Journal of the Formosan Medical Association	ไต้หวัน	-	๕	๐.๕๐
Social and Economic Studies	จาไมก้า	๒๕๕๖	๕	๐.๕๐
รวม			๔๔๑	๗๐.๕๐

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย